

A készülő kulturális törvény elé

A közelmúltban nyilvánosságra került, hogy a magyarországi kulturális élet új törvényi szabályozására készül a Kulturális és Innovációs Minisztérium.

Annak ellenére, hogy a döntéshozók szándékosan csak szivároztatják kormányzati elképzeléseiket a most bevezetés előtt álló, teljesen centralizált kultúra irányításáról, a teljes kulturális terület működtetésével kapcsolatosan, a miniszter és a kormányközeli „kulturális szakemberek” megnyilatkozásaiból a szándék egyértelmű.

A Közgűjtemény és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ) kifogásolja, hogy a tervezett törvény pontos szövege még nem látott napvilágot, és tiltakozik a küszöbön álló teljes centralizáció ellen!

A törvény megalkotásának hivatalos célja az, hogy egységes elvek és eszközök, a kormányzati stratégia alapján **irányítsa a kultúra valamennyi területét**, a színházaktól kezdve a közgűjteményeken át a közművelődési intézményekig.

A törvényalkotók egységes módszertani iránymutatást kívánnak nyújtani szakmai, innovációs és továbbképzési területen mindenütt, ahol az állam a finanszírozó.

Mindezt azzal a „nemes céllal” teszik, hogy az állam megfelelő minőségben tudja biztosítani az eddigi törvényekben is vállalt feladatát: a kulturális feladatellátást valamennyi magyar állampolgár számára.

Feltételezzük ezek után, hogy az elmúlt években a kormányzati feladatellátás a kultúra területén nem volt kielégítő? Vagy csak nem volt hatékony, és az egységes, mindent szabályozó tervezett törvény ezt van hivatva megváltoztatni? Milyen eszközrendszerrel kívánja javítani ezt a kormányzat? Egyáltalán mi a tartalma a kormányzat kulturális stratégiájának?

A kormányzat kulturális feladatellátásának alapját a kulturális intézmények egy szűk kiválasztott csoportja, a *Kulturális stratégiai intézmények* magas minőségű, értékalapú szolgáltatásai adnák. A vidéki kulturális intézményhálózat feladata ezen szolgáltatások *átvétele, közvetítése* lenne. Mindenre ez vonatkozna, amit az állam finanszíroz. A kormányzat kulturális programja „a zsidó-keresztény kultúrkör hagyományainak a megőrzése és a

jövőnek való átadása.” Támogatni tehát csak azt a programot fogja a kormány, amelyik beleillik a kormányzati „kultúrfilozófiába.”

Mindez végtelenül **egyoldalú** és **kirekesztő**. Az állam a valamennyi adófizetőtől beszedett adókból csak egyféle, a hatalmi érdekeknek megfelelő kultúrát hajlandó működtetni. A törvény készítői az állami feladat kapcsán szándékosan beszélnek *kulturális szolgáltatásról*, ezzel egyszerű **bürokratikus aktussá** alakítják az állam kulturális feladatait, igazolandó így az egységes központi állami irányítás jogosultságát, mintegy természetessé téve a kultúra állami megszállását, központosítását.

Mindez nem fogadható el a szabadság és demokrácia értékei alapján, idegen az európai kultúra szellemétől!

Hogyan érinti ez a kultúrában dolgozókat, megmarad-e a szellemi önállóságuk vagy egyáltalán megmarad-e az állásuk? Lesznek-e újabb intézményösszevonások vagy intézménybezárások? Csupa olyan kérdés, ami valódi szakmai és munkavállalói érdekvédelmi egyeztetésért kiált!

A képzett kulturális dolgozók autonómiájára, az alkotó, szabad szellemre szükség van!

A KKDSZ követeli, hogy az állam biztosítsa valamennyi magyar állampolgár számára a magyar és egyetemes kultúra értékeinek megismerését, és ezen értékekhez való hozzáférést! Ne kényszerítsen egységes kulturális értékrendszert a kulturálisan sokszínű magyar polgárookra! Tegye továbbra is lehetővé, hogy a helyi közösségek, a saját magasan képzett kulturális szakembergárdájukkal közösségi tereikben – a helyi művelődési házban, múzeumban, könyvtárban és levéltárban – kialakíthassák az állami akarattól független saját művelődési, kulturális programjaikat!

A KKDSZ felhívása, hogy a közösségek védjék meg színházaikat, művelődési intézményeiket, közgyűjteményeiket: könyvtáraikat és múzeumaikat, levéltáraikat attól, hogy mindenhonnét ugyan azt a „műsort” kelljen fogyasztaniuk!

Védjék meg saját arcukat, mert már Szent István, első királyunk tudta, hogy az „egyszokású ország gyenge és esendő”.

Budapest, 2024. április 22.

A KKDSZ elnökségének állásfoglalása